

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Δραστηριότητα

Στα αποσπάσματα που ακολουθούν να προσδιορίσετε: το είδος της περιγραφής, τον τρόπο οργάνωσης, την πρόθεση του γράφοντος καθώς και τις γλωσσικές και οργανωτικές επιλογές που υπηρετούν την πρόθεσή του.

[α] Περιγραφή ενός κυττάρου σε σχολικό βιβλίο του Γυμνασίου

Η εσωτερική οργάνωση και οι βασικές λειτουργίες των κυττάρων παρουσιάζουν πολλές ομοιότητες: Περιβάλλονται από την πλασματική μεμβράνη. Τα ευκαρυωτικά κύτταρα, όπως είναι τα φυτικά και τα ζωικά, διαθέτουν πυρήνα. Μια ζελατινώδης μάζα, το κυτταρόπλασμα, γεμίζει τον χώρο ανάμεσα στην πλασματική μεμβράνη και στον πυρήνα. Στο κυτταρόπλασμα υπάρχουν πολλά οργανίδια. Τόσο στο ίδιο το κυτταρόπλασμα όσο και στο εσωτερικό των οργανιδίων επιτελείται ένας μεγάλος αριθμός λειτουργιών. Τα μιτοχόνδρια είναι οργανίδια με ιδιαίτερη σημασία για το κύτταρο, γιατί σχετίζονται με την αναπνοή και την εξασφάλιση ενέργειας.

[http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2250/Biologia_A-Gymnasiou_html-empl/index1_2.html]

[β] Η λογοτεχνική περιγραφή ενός κούρου

Οι εργάτες του χυτήριου παράτησαν τη δουλειά τους κι έτρεξαν να καμαρώσουν τ' ολόγυμνο παλικάρι που είχε φτάσει από τα μέρη του Νότου. Ήταν ήσυχο, μόλις έσφιγγε του γρόθους του, το μέτωπο το είχε καθαρό, και στα χείλη του αχνόφεγγε ένα χαμόγελο. Το ανάστημά του δεν περνούσε το φυσικό, οι καλοπλασμένοι μυώνες του δεν έδειχναν περισσότερη δύναμη απ' όση του νέου που γυμνάστηκε σε αρμονικά αγωνίσματα. Το ένα σκέλος στήριζε το λυγρό σώμα, το άλλο αναπαυόταν. Έλεγε πως ο ήλιος το χάριδεε ακόμα, έτσι όμορφα το στέρνο του δεχόταν το φως. Δεν ήξερες αν ήταν άνθρωπος ή θεός. Αν ήταν άνθρωπος, θα είχε σπαρθεί από θεό, κι αν ήτανε θεός, θα είχε πάρει το μορφή ανθρώπου, για να χαρεί τον κόσμο των θνητών.

Παντελής Πρεβελάκης, Η κεφαλή της Μέδουσας

[γ] Η περιγραφή μιας εικόνας

Πρόκειται για ορθογώνια δίζωνη αφιερωματική εικόνα. Στην επάνω στενή ζώνη προβάλλουν μέσα από νεφέλες η Παναγία Πλατυτέρα, δορυφορούμενη από τον άγιο Νικόλαο και τον αρχάγγελο Μιχαήλ. Στην ευρύτερη κάτω ζώνη παριστάνεται το θαλασσινό συμβάν που στάθηκε και η αφορμή για να φιλοτεχνηθεί η εικόνα: η ανατίναξη ενός δίκροτου ιστιοφόρου με βενετσιάνικη κόκκινη σημασία με χρυσό το λιοντάρι του αγίου Μάρκου. Το πλήρωμα του πλοίου εικονίζεται σε μικρογραφική κλίμακα. Ναύτες πέφτουν στη φουρτουνιασμένη θάλασσα, για να σωθούν από την κόλαση της φωτιάς, άλλο σκαρφαλώνουν στα ψηλά κατάρτια ή στοιβάζονται στο κατάστρωμα του φλεγόμενου πλοίου, ενώ οι πιο άτυχοι εκτοξεύονται ψηλά από τις τεράστιες φλόγες της έκρηξης. Στην παράσταση κυριαρχεί το άλικο χρώμα και το ασπρογάλαζο της θάλασσας. Το έργο ανήκει στην ομάδα των αναθηματικών πινάκων, όπου το δραματικό γεγονός αποτελεί το κύριο θέμα της σύνθεσης, ενώ οι άγιοι, στους οποίους οφείλεται η θαυματουργική διάσωση, επιφαίνονται απλώς σε σύννεφο στο επάνω μέρος της εικόνας, που χάνει έτσι το θρησκευτικό της χαρακτήρα. Η εικονογραφία των αγίων, πολύ κοντά στα παραδοσιακά κρητικά σχήματα, οι πολλές γραφικές λεπτομέρειες και οι έντονες χρωματικές αντιθέσεις συναινούν να χρονολογηθεί το έργο στο β' μισό του 17ου αιώνα.

Γ. Κακαβάς, Λιμάνια και καράβια στο Βυζαντινό Μουσείο, Αθήνα 1997, σ. 40

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Τίτλος: Περιγραφή – ΚΕΙΜΕΝΟ & ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Σχεδιασμός: Αγγελάκος Κωνσταντίνος, Μαγγανά Αναστασία,
Παπαλού Σοφία, Πασσάς Ιωάννης, Χριστόπουλος Δημήτριος

Ημερομηνία ανάρτησης: 10/01/2025

Έκδοση: 1.0

ΕΡΓΟ / ΠΡΑΞΗ: ΜΗΤΡΩΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ, ΟΠΣ 5190849, ΙΕΠ, ΕΣΠΑ 2021-2027